

PASAULINIS PARLAMENTINIS KONGRESAS

„PASAULIO ATEITIS“

2023 m. gegužės 12–13 d., Vilnius

I PLENARINĖ SESIJA: GEOSTRATEGINĖ PASAULIO REKONSTRUKCIJA

Švedijos Karalystės Riksdago Užsienio reikalų komiteto narės ir ESBO Parlamentinės Asamblėjos Prezidentės

Margaretos CEDERFELT kalba

Jūsų Ekscelencijos,

Gerbiami Parlamentarai,

Ponios ir Ponai,

man didžiulė garbė šiandien stovėti prieš jus ir kalbėti apie pagrindines vertybes ir principus, kurie turi ir toliau lemti mūsų pasaulį ateityje.

Šiais neramiais laikais kaip niekada svarbu, kad ir toliau drąsiai gintume visuotinius principus, tokius kaip pilietinės laisvės, teisinė valstybė ir žmogaus teisių neliečiamumas.

Šiandien kreipiuosi į Jus kaip Švedijos parlamento narę, kuri jau seniai atvirai kalba apie Rusijos veiksmus, tiek kaip Prezidentė ESBO PA, kuri pasmerkė akivaizdžius, šurkščius ir vis dar neištaisytus Helsinkio baigiamojo akto pažeidimus, kuriuos Rusija nuo 2014 m. vykdo Ukrainoje. Taip pat jos kaimyninių šalių visame pasaulyje ir režimų pagrindinių žmogaus teisių nepaisymą.

Mano dideliame nusivylimui, šiandien gyvename pasaulyje, kuriame Rusija pasirinko jėgą, o ne dialogą, pažeisdama visus tarptautinės teisės principus.

Nepateisinama ir neišprovokuota Rusijos agresija prieš Ukrainą ir toliau neša didžiules žmonių kančias. Ji kelia grėsmę taikai ir stabilumui kiekviename pasaulio kampelyje. Todėl esame priversti garsiai ir drąsiai kalbėti apie paramą Ukrainai ir šią paramą paversti darbais.

Šie įsipareigojimai neatsiejami vienas nuo kito, o kaip rodo Švedijos pirmininkavimas ESBO 2021 m., ESBO yra esminis Europos saugumo tvarkos, kuri turi būti saugoma, ramstis.

Nors kai kas gali nesutikti su tuo, kad Rusijos Federacija išlaiko vietą prie stalo, turime išlikti budrūs, kad „nenužudytume pasiuntinio“. Užtuot smerkę bejėges tarptautines institucijas, turime kartu dirbti, kad jas sustiprintume.

Mūsų visapusiškoje saugumo struktūroje, ESBO išlieka unikalia priemone visų dalyvaujančių valstybių ryšiams skatinti, įskaitant tvirtą transatlantinę partnerystę, ir žmogaus teisėms bei asmens laisvėms ginti.

Tai nereiškia, kad ESBO narės vengia griežtai pasmerkti Rusijos Federaciją. Laukiu artėjančios metinės sesijoje Vankuveryje ir tikiuosi, kad ten ir vėl bus aiškiai išreikšta parama Ukrainai.

Visų pirma, ESBO Parlamentinė Asamblėja, taip pat Švedijos parlamentas ir toliau aiškiai sakys, kad agresijos nusikaltimo kaltininkai turi būti patraukti atsakomybėn, ir kad joks karo nusikaltimas neturi likti nenubaustas. Ir kad reikia įsteigti tarptautinį tribunolą, kuris ištirtų ir nubaustų visus asmenis, atsakingus už Rusijos karo nusikaltimus Ukrainoje. Rusija pradėjo karą ir turi už jį sumokėti.

Mūsų kolektyvinė atsakomybė yra patraukti šiuos asmenis atsakomybėn, kad tokie agresijos aktai nepasikartotų ateityje. Turime solidarizuotis su Ukrainos žmonėmis ir užtikrinti, kad būtų gerbiamas jų suverenitetas ir vientisumas, o tarptautinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimai neliktų nenubausti.

Siekdami teisingumo Ukrainai, mes laikomės universalių vertybių, kurios turi lemti pasaulio ateitį.

ES buvo įkurta remiantis įsitikinimu, kad bendradarbiaujančios šalys nekariauja viena prieš kitą. Tuo metu Europa buvo nukentėjusi nuo Antrojo pasaulinio karo. ES išliko tvirta taikos, demokratijos, teisinės valstybės ir stabilumo šalininkė. ES sankcijos smarkiai paveikė Rusijos ekonomiką ir privertė ją tiesti naujus prekybos kelius, kad apeitų apribojimus. Nerimą kelia stiprėjanti Rusijos ir Irano partnerystė ir jų pastangos apeiti sankcijas. Turime užtikrinti, kad Rusijos prekės nerastų rinkos, net jei eksportas yra įmanomas. Norėdama to pasiekti, ES turėtų užmegzti glaudesnius ekonominius ryšius su Vidurine Azija, Indija ir Artimaisiais Rytai, mažindama jų priklausomybę nuo Rusijos produktų, kuriems taikomos sankcijos, ir taip silpnindama Rusijos ryšius.

Be to, labai svarbu silpninti Rusijos karinį pajėgumą užtikrinant mūsų sankcijų veiksmingumą. Rusijai labai reikia vakarietiško ginklų komponentų, todėl turime stengtis, kad svarbiausios ginklų sistemų, dronų ir tankų technologijos nepatektų į jos rankas. Yra įrodymų, kad kai kurie Vakarų komponentai pasiekė Rusiją per trečiąsias šalis, o tai kenkia mūsų pastangoms remti Ukrainą karine prasme. Turime stiprinti savo prevencines priemones.

Būdami laisvės gynėjai, privalome tvirtai stovėti tokio priešiško akivaizdoje ir užtikrinti, kad laisvės švyturys šviestų ir ateities kartoms. Žmogaus dvasia trokšta laisvės, o mūsų šventa pareiga - puoselėti šią šviesą.

Taip pat turime suvokti, kad reikia investuoti į laisvo pasaulio apsaugą ir dalytis jos našta pasitelkiant stiprias daugiašales organizacijas. Nė viena tauta negali prisiimti šios atsakomybės viena. Tačiau kartu galime sukurti teisingą ir sąžiningą pasaulio bendruomenę, kurioje visi žmonės galėtų klestėti ir gyventi be priespaudos ir tironijos.

Tai turime derinti su nauju įsipareigojimu laikytis tarptautinės teisės. Rytojaus pasaulį turi apibrėžti stiprios ir veiksmingos tarptautinės taisyklės, o ne tarptautinė neteisybė.

Apibendrinant, supraskime, kad turime viską, ko reikia, kad rytdienos pasaulis taptų saugesnis ir klestintis visiems. Tačiau mums reikia daugiau politinės valios ryžtingai saugoti laisvę

ir teisinę valstybę, ginti teritorinį suverenumą ir vientisumą ir labiau įgalinti mūsų daugiašales institucijas.

Šiam tikslui turime paskatinti jaunesniąją kartą priimti daugiau atsakomybės. Puikus vadovavimas nepriklauso nuo amžiaus, lyties ar patirties. Kaip tai darome ESBO Parlamentinėje Asamblėjoje ir Švedijoje, turime skatinti jaunųjų parlamentarų vaidmenį, kad geriau pasiruoštume rytojui.

Susidurdami su ateityje laukiančiais iššūkiais, neapsigaukime, o pasisemkime stiprybės iš mus vienijančių ryšių ir mums brangių vertybių. Kartu turime tikėti, kad galime sukurti saugesnį, teisingesnį ir laisvesnį pasaulį visiems.

Prisiminkime, kad Vienintelis dalykas, kurio reikia, kad blogis nugalėtų, yra gerų žmonių neveiklumas. Nevenkime atsakomybės, o imkimės spręsti šiandien mums kylančius iššūkius ir padarykime pasaulį šiek tiek geresnį ir taikesnį ateities kartoms.

Ačiū.